

מדינת ישראל: התחלת התגשמות חזון הנביאים

Mrs. Tzippi Rimel

Shlichah from Medinat Israel, Yeshiva University Torah Mitzion Kollel of Chicago

ב"ה אנו זוכים לחגוג את יום העצמאות ה-63 של מדינת ישראל ופינו מלא שירה והודיה לקב"ה שזיכנו להגיע ליום הזה.

רוב האנשים בעולם כבר נולדו לתוך מציאות קיימת שבה מדינת ישראל היא מדינה לגיטימית המתקיימת לצד שאר אומות העולם. מתוך ההרגל והשגרה אנחנו לא מצליחים להבין ולתפוס את גודל הדבר שהקב"ה העניק לנו ומקבלים את מדינת ישראל כדבר המובן מאליו ומתוך כך מסתכלים רק בפגמים ובדברים הרעים שבה.

אנו זוכים ביום הזה, לראות את נבואת זכריה מתגשמת אל מול ענינו ממש:
כה אמר ה' צ-באות: ע'ד ישבו זקנים וזקנות ברח' בות ירושל'ם, ואיש משענתו בידו מר' ב ימים.
ורח' בות העיר ימלאו ילדים וילדות משחקים ברח' ב' תיק' (זכריה ח', ד-ה).

לנביא זכריה היו נבואות רבות. כמה מן הנבואות היו על ניסים גדולים וגלויים. אך הנבואה הזו אינה מדברת על ניסים ונפלאות כי אם על שגרה יומיומית. חיים רגילים ברחובות ירושלים כאשר ילדים וילדות משחקים לצד אנשים מבוגרים שנחים בצל. נבואה זו מדברת על זמן הגאולה אך האם כך נראית הגאולה? האם הגאולה שלה אנחנו כל כך מצפים ומייחלים תהיה כל כך "משעממת" ורגילה?

גם הנביא ירמיה מדבר על הגאולה כזמן של מציאות יומיומית שאינה מרגשת במיוחד:
כה אמר ה': עוד ישמע במקום הזה... בערי יהודה ובתצות ירושל'ם... קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה... כי איש את שבות הארץ כב'אש' נה אמר ה' (ל"ג, י-יא).

והנה זכיתי אני, הקטנה, לקיים את הנבואה ממש, כאשר נישאתי לבעלי בארץ ישראל וזכינו לשמוע קולות של שמחה וששון. אך האם עד לכאן מגיעה הגאולה? האם זוהי התגשמות חזון אחרית הימים ותו לא?!

בהגדה של פסח מסופר:
...ואפילו כולנו חכמים כולנו נבונים כולנו זקנים כולנו יודעים את התורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים.
וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח:

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושוע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסובין בבני ברק. והיו מספרים ביציאת מצרים כל עוד אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית:

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל בפירושו על ההגדה מקשה על הכתוב ומעלה את השאלה: אם נאמר שעיקר סיפור יציאת מצרים הוא כדי להבין את גודל הטובה שהביא לנו הקב"ה, הרי אדם חכם, שמבין ויודע את סיפור יציאת מצרים, אינו חייב לספר את הסיפור?!

אלא שמסופר על אותם חכמים ונבונים שישבו בבני ברק בראשותו של רבי עקיבא וסיפרו על יציאת מצרים ואף האריכו בדבריהם כל אותו הלילה. מכאן אנו מבינים שעיקר המצווה הוא לא בסיפור עצמו אלא עיקר המצווה הוא להרבות ולהעמיק בסיפור.

מוסיף הרב וכותב: הסיפור הוא על יציאת מצרים ולא על גאולת מצרים. שאם לא היו בני ישראל נגאלים והיינו נשארים במצרים, אפילו החכמים והנבונים שבינינו לא היו מצליחים לגבור על טומאת מצרים והיו

נשארים במ"ט שערי טומאה. ההגדה מביאה לנו חיזוק לקיומה של המצווה גם מהחכמים שישבו במשך כל הלילה והאריכו בסיפור יציאת מצרים ואפילו שהיו חכמים וצדיקים גדולים, אינם היו פטורים מהמצווה. ההגדה מציינת את מקום ישיבתם של החכמים - בני ברק. ומדוע חשוב לנו לדעת היכן ישבו אותם חכמים והתפללו?

אלא שכתוב במסכת כתובות קי"א:

רמי בר יחזקאל איקלע לבני ברק, חזנהו להנהו עיזי דקאכלן תאיני, וקנטיף דובשא מתאיני, וחלבא טייף מינייהו ומיערב בהדי הדדי, אמר היינו זבת חלב ודבש.

על פי הגמרא, בבני ברק היה קל להבחין בכל טוב הארץ, בפרותיה המשובחים ובחלבה המתוק. ודווקא שם הם יושבים ומספרים ביציאת מצרים. מתוך שהם זוכים לראות את הארץ - "ארץ זבת חלב ודבש" הם הרבו לספר בטובת ה' על הטובה אשר הוא מכיר להם בהשגחתו על הארץ **ארץ אשר ה' אלוקיך דרש אתה תמיד עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה:** (דברים פרק י"א פס' י"ב).

מסופר בגמרא על עוד קבוצה של תנאים בראשות רבי עקיבא, בסוף מסכת מכות (דף כד):

וכבר היה ר"ג ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך ... שוב פעם אחת היו עולין לירושלים, כיון שהגיעו להר הצופים קרעו בגדיהם. כיון שהגיעו להר הבית, ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים, התחילו הן בוכין ור"ע מצחק. אמרו לו: מפני מה אתה מצחק? אמר להם: מפני מה אתם בוכים? אמרו לו, מקום שכתוב בו: (במדבר א') והזר הקרב יומת ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה? אמר להן: לכך אני מצחק, דכתיב: (ישעיהו ח') ואעזדה לי עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו, וכי מה ענין אוריה אצל זכריה? אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני! אלא, תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה, באוריה כתיב: (מיכה ג') לכן בגללכם ציון שדה תחרש [וגו'], בזכריה כתיב: (זכריה ח') עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה - הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה, עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה - בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. בלשון הזה אמרו לו: עקיבא, ניהמתנו! עקיבא, ניהמתנו.

רבי עקיבא וחבריו עומדים אל מול הר המוריה ורואים שועל היוצא מבין חורבות קודשי הקודשים. רבי עקיבא צוחק וחבריו בוכים. רבי עקיבא מסביר להם שהמחזה הנגלה אל מול עיניהם מבשר בשורות טובות לקראת הבאות. המחזה מבשר על קיומה של נבואת זכריה שכבר הזכרנו: "עוד ישבו זקנים וזקנות..." אלא שכדי שתתקיים נבואת זכריה המתארת את ימי הגאולה חייבת להתקיים תחילה נבואתו של אוריה הנביא בספר זכריה על כך שירושלים תחרב והר הבית יהפך לבמות יער. מתוך המצב שנראה לכאורה רע, מכיר רבי עקיבא בטובה שעושה הקב"ה עם ישראל ומכיר בהשגחתו הפרטית של הקב"ה, דבר הגורם לו שמחה גדולה ורצון לשחוק. "אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רינה" (תהילים קכ"ו) "אז" - כאשר נראה את הנבואה של חזון אחרית הימים מתגשמת מול עינינו, נכיר טובה לקב"ה ונשורר לפניו שירות ורננות.

רבי עקיבא וחבריו יושבים כל הלילה ומספרים ביציאת מצרים שמצווה עלינו לספר את הסיפור דווקא בלילה, ליל הסדר. "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות" (תהילים צ"ב) שדווקא בלילה בשעות חשוכות כאשר ישנה אפילה גדולה, מצווה עלינו להרבות באמונה ולהתחזק בה על ידי הכרת הטוב לקב"ה ובעז"ה נזכה לחסדיו ממש כאשר יעלה הבוקר ו"איילת השחר" תגיע.

ב"ה זכיתי לתרום שנתיים מחיי למען עם ישראל בעת השרות הלאומי שעשיתי לאחר לימודי התיכון. את שתי שנות השירות העברתי בירושלים קרוב מאוד להר המוריה ולכותל המערבי. במסגרת השירות הדרכתי קבוצות תלמידים וחיילים ב"במנהרות הכותל". שם פגשתי באדם מיוחד בעל סיפור חיים מופלא.

אותו אדם, יהודי קשיש הגיע למנהרות הכותל זמן לא רב אחרי שהן נפתחו לציבור, וביקש לעבוד במנהרות. האנשים האחראים במקום, אמרו לו בנימוס כי העבודה כאן אינה מתאימה לאדם בגילו ואין להם עבודה שתוכל להתאים לו.

אותו אדם התעקש והסביר שהוא חייב, פשוט חייב לעבוד כאן ולא אכפת לו אם זה עבודה קשה או קלה, הוא רוצה לעבוד כאן!

כיוון שההסברים שלהם לא שיכנעו את הקשיש והוא המשיך להתעקש, נמצאה לו עבודה. עבודתו של אותו קשיש היתה לנקות את אבני הכותל. בכל יום הגיע ובעזרת מטלית, ניקה את אבני הכותל. הימים חלפו והקשיש התייצב בכל יום לעבודתו ועבד במרץ ובמסירות רבה. יום אחד ניגש אליו אחד מהמנהלים של "מנהרות הכותל" וביקש ממנו להסביר את פשר ההתעקשות שלו לעבוד דווקא בכותל.

הסביר הקשיש ואמר:

אני ראיתי בחיי מראות קשים. עברתי את שבעת מדורי גיהנום בשואה האיומה. בכל יום כשהוצאנו למסדר במחנה העבודה, כדי שיוכלו הנאצים לספור אותנו, עמד מולנו קצין נאצי אחד וקרא לעברנו: "יהודנים טיפשים! אתם ממשיכים להתפלל ולקוות שתגיעו לישראל? לירושלים? אתם תמותו פה! לעולם לא תגיעו לירושלים! התפילות שלכם לא יעזרו לכם.

ואנחנו שהיינו רעבים, חולים ותשושים לא הפסקנו לרגע אחד להתפלל ולקוות שבעזרת ה' נגיע לארץ ישראל ולירושלים.

וכעת, אני, היהודי שהיה בגיא צלמוות עומד ניצב מול אבני הכותל שריד בית המקדש ומראה לכל הנאצים ימשו"ז ולכל העולם שתפילותיי נענו ואני אוהז באבני הכותל וכולי תודה לקב"ה שזיכני."

מאותו היום, ניתנה לו עבודה אחרת. מאז, הוא אינו מנקה את אבני הכותל יותר. הוא עומד גאה וזקוף בפתח מנהרות הכותל ומקבל את רבבות, רבבות היהודים המבקשים לראות, לחוש ולהתפלל במקום הזה. הוא אחראי על קבלת הקבוצות והקבלת פניהם לשלום.

המציאות היומיומית שבה יכול יהודי להגיע אל הכותל המערבי להתפלל, מציאות שבה ילדים וילדות משחקים ברחובות העיר כשלצדם יושבים זקנים וזקנות אשר משענתם בידם מרוב ימים, אותה מציאות יומיומית ואולי "משעממת" היא תחילת הגאולה!

לא כאשר קורים דברים לעם ישראל, אלא כאשר עם ישראל יושב במדינת ישראל ומקיים מציאות שבה יהודי יכול להגן על עצמו ולא להיות מושפל. כאשר לעם ישראל יש צבא חזק ומתוחכם, אוניברסיטאות ובתי ספר טובים, מדענים, אנשי רוח ותלמידי חכמים המרבים לספר ביציאת מצרים. המודים לקב"ה בכל יום על ההשגחה הפרטית והשפע שהוא מעניק לנו בכל יום והזכות לטעום מפרותיה הטובים של הארץ. קיום חיי השגרה בעולם, כוללים הקמת מדינה והפיכתה העם היהודי בארץ ישראל לחלק ממשפחת העמים והמדינות ולא רק לאוסף של אנשים בעלי זהות משותפת.

זוהי תחילתה של הגאולה שלה אנו עדים וזוכים היום. יש לזכור כי זוהי ההתחלה ועדיין יש קשיים בדרך. עלינו להשתדל ולשאוף לקראת הגאולה השלמה. כאשר החוט המשולש מורכב כמעט במלואו: עם ישראל בארץ ישראל, על פי תורת ישראל. עתה, נשאר לנו לבנות את בית הבחירה ולזכות להשראת שכינה. אך כיצד נוכל להביא את הגאולה במלואה?

רבי יהודה הלוי חותם את ספרו "הכוזרי" במילים הבאות:

גם מי שמעורר בלב בני אדם אהבה למקום הקדוש הזה ראוי לשכר בלא ספק והוא מקרב עת בוא תקותנו כמה שנאמר אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחננו זאת אומרת ירושלים לא תבנה כי אם כאשר ישתוקקו אליה בני ישראל תכלית תשוקה עד אשר יחוננו את אבניה ואת עפרה:

עלינו להסתכל על הדברים הטובים ועל יופיה של הארץ ולרצות בתכלית הרצון לבנותה, לכונן את אבניה ואת עפרה ולהשתוקק אל ארץ ישראל.